

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความเป็นเลิศในเชิงบริหาร
ของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลเอกชน

นางสาวเสาวภา สีเหนียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

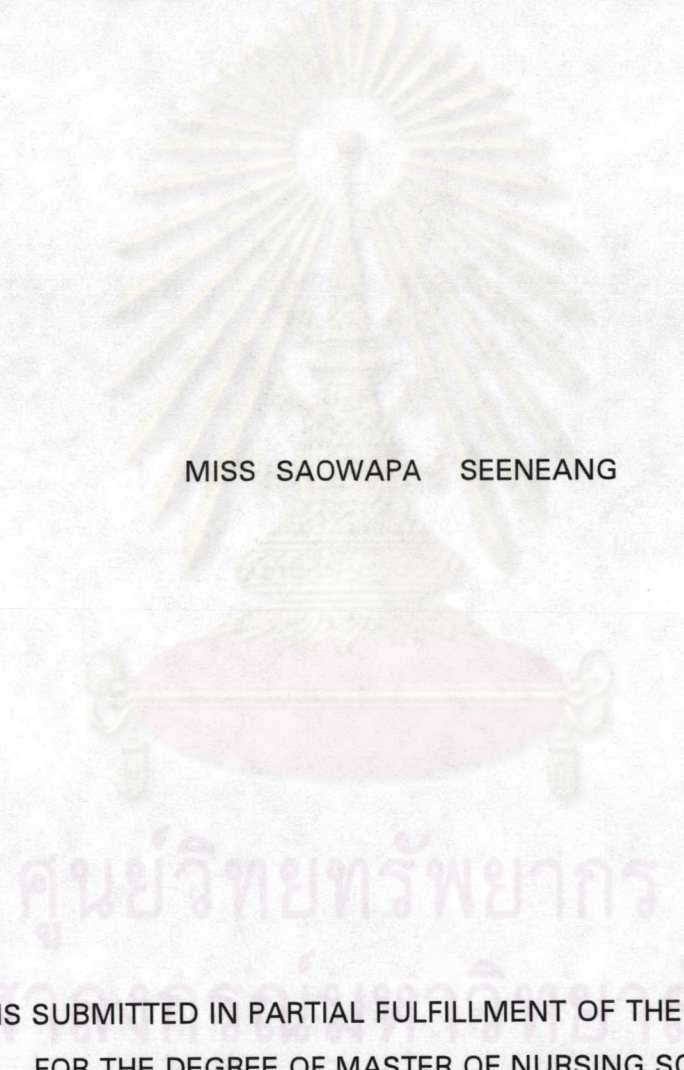
ISBN 974-636-866-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I18097239

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL BACKGROUND AND
EXCELLENCE MANAGEMENT OF NURSE DIRECTORS
AS PERCEIVED BY HEAD NURSES, PRIVATE HOSPITALS

MISS SAOWAPA SEENEANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
NURSING ADMINISTRATION PROGRAM
GRADUATE SCHOOL
CHULALONGKORN UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 1996
ISBN 974-636-866-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความเป็นเลิศในเชิงบริหารของ
หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลเอกชน

โดย

นางสาวเสาวภา สีเหนียง

ภาควิชา

คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา ดามาพงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานคณะกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา ดามาพงศ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เสาวภา สีเหนียง : ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความเป็นเลิศในเชิงบริหารของหัวหน้า
ฝ่ายการพยาบาลตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเอกชน (RELATIONSHIPS
BETWEEN PERSONAL BACKGROUND, AND EXCELLENCE MANAGEMENT OF
NURSE DIRECTORS AS PERCEIVED BY HEAD NURSES, PRIVATE HOSPITALS)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. ดร. พนิดา ดามาพงศ์, 124 หน้า. ISBN 974-636-866-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความเป็นเลิศในเชิง
บริหารของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน ศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวทำนายความเป็นเลิศในเชิง
บริหารของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน ตัวอย่างประชากรที่ศึกษาเป็นหัวหน้า
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเอกชนจำนวน 133 คน และหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเอกชนจำนวน
515 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้นๆ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาอบรมเพิ่มเติมทางการบริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศในเชิง
บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งบริหาร มีความสัมพันธ์ทาง
ลบกับความเป็นเลิศในเชิงบริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. กลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความเป็นเลิศในเชิงบริหารได้ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ.05 มี 2 ตัวแปร คือ การศึกษาอบรมเพิ่มเติมทางการบริหารและประสบการณ์ทำงานใน
ตำแหน่งบริหารสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นเลิศในเชิงบริหารได้ร้อยละ 1.9 ($R^2 = .0199$)
ได้สมการทำนายดังต่อไปนี้

$y = 3.035 + .0849$ การศึกษาอบรมเพิ่มเติมทางการบริหาร $- .034$ ประสบการณ์ทำงาน
ในตำแหน่งบริหาร (สมการในรูปคะแนนดิบ)

$Z = .1074$ การศึกษาอบรมเพิ่มเติมทางการบริหาร $- .1003$ ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง
บริหาร (สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน)

ภาควิชา ..... พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อผู้ผลิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C686449 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: EXCELLENCE MANAGEMENT / PERSONAL BACKGROUND

SAOWAPA SEENEANG : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL BACKGROUND, AND EXCELLENCE MANAGEMENT OF NURSE DIRECTORS AS PERCEIVED BY HEAD NURSES ,PRIVATE HOSPITALS. THESIS ADVISER : ASST. PROF. PANIDA DAMAPONG, Ph.D. 124 PP. ISBN 974-636-866-4

The purposes of this research were to study the relationships between personal background, and excellence management of nurse directors in private hospitals and to search for the variables which can predict excellence management of nurse directors. The predictor were administrative training and work experiences. The research subject of 133 nurse directors and 515 head nurses were randomly selected through special cases. The instrument was developed by the researcher which has been tested for the content validity and reliability. The data were analyzed by using pearson correlation and Stepwise multiple regression analysis.

The major findings were as follows :

1. Administrative training was positively related to excellence management at significant of .05 level, while work experience was negatively related to excellence management, at significant of .05 level.

2. Factors significantly predicted excellence management was administrative training and work experience at the .05 level. These predictors accounted for 1.9 ($R^2 = .0199$) of the variance. The function derived from the analysis were as follows :

$$Y = 3.0354 + .0849 \text{ Administrative training} - .034 \text{ Work experience (Raw scores)}$$

$$Z = .1074 \text{ Administrative training} - .1003 \text{ Work experience (Standardized scores)}$$

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... *ช. ส.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Dr. Panida*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา ดามาพงศ์, รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุขโข และ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ญนิพันธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนเอาใจใส่ ดูแล และเป็นห่วงเป็นใยมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย เพื่อน ๆ ร่วมรุ่นที่ให้กำลังใจและสนับสนุนตลอดมา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงเครื่องมือ โรงพยาบาลเอกชนทั่วประเทศที่อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเงินทุนบางส่วนในการทำวิจัยนี้

และสำคัญที่สุดความสำเร็จของผู้วิจัยในครั้งนี้เกิดจากคุณศิริชัย ชุตติมาโยธินกุล ที่ให้ความรักและกำลังใจตลอดมา ซึ่งจะอยู่ในความทรงจำที่ดีตลอดไป

เสาวภา สีเหนียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ปัญหาของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับความเป็นเลิศ ในเชิงบริหาร.....	10
แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีบริหารในยุคต่าง ๆ.....	16
แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศในเชิงบริหารและโรงพยาบาลที่ดึงดูดใจ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
	ประชากร.....	52
	ตัวอย่างประชากร.....	52
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	80
	สรุปผลการวิจัย.....	80
	อภิปรายผลการวิจัย.....	82
	ข้อเสนอแนะ.....	86
	รายการอ้างอิง.....	88
	ภาคผนวก.....	93
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	93
	ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
	ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	108
	ภาคผนวก ง. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์ และระหว่างตัวพยากรณ์ กับความเป็นเลิศในเชิงบริหาร.....	114
	ประวัติผู้วิจัย.....	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความเที่ยงของแบบวัดภูมิหลังกับความเป็นเลิศในเชิงบริหารของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน.....	64
2	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม.....	65
3	จำนวนและร้อยละของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งบริหาร และการศึกษาอบรมเพิ่มเติมทางการบริหาร.....	72
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปรความเป็นเลิศในเชิงบริหาร.....	74
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับความเป็นเลิศในเชิงบริหารของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล.....	75
6	สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์ความเป็นเลิศในเชิงบริหาร.....	76
7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R ² change) ในการพยากรณ์ความเป็นเลิศในเชิงบริหาร เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution.....	77
8	แสดงความสัมพันธ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ B และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ความเป็นเลิศในเชิงบริหาร.....	78
9	แสดงจำนวนประชากรหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงพยาบาลเอกชน.....	115
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์และระหว่างตัวพยากรณ์กับความเป็นเลิศในเชิงบริหาร.....	123

สารบัญภาพ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การบริหารงาน.....	18
2	หลักการบริหารงาน.....	25
3	ความสัมพันธ์ของการบริหารกับสาขาวิชาอื่น.....	26
4	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	51

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย